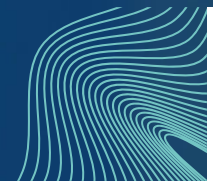

Turvallisuussektorin tietojen käyttö analysointipalveluissa

Hankesalkun tietomalli ja kommentointi

Palk^eet

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Sisältö

- Valtion yhteiset tiedot käyttöön – tavoitteet ja etenemistapa
- Yleinen arkkitehtuurikuvaus
- Hankesalkun tiedot osana valtion yhteisiä tietoja
- Henkilötiedon käsittelyn periaatteet
- Hankesalkun tietojen poiminnan rajauksen ja suojauksen periaatteet
- Luovutettavien tietosisältöjen kommentointi ja seuraavat askeleet

Valtion yhteiset tiedot käyttöön – tavoitteet ja sisällöt

#Tietokiri

Julkishallinto tietojohdamisen edelläkävijäksi

Analysoitua tietoa, parempia päätöksiä ja avointa johtamisen kulttuuria

Kootaan valtiokonsernin **yhteisiä tietovarantoja** ja tarjotaan organisaatioille **analysointipalveluja** ja **visualisoitua tietoa**.

” Meillä on valtavasti tietoa.
Miksi emme käyttäisi sitä?

Hyötyjä – valtion yhteiset tiedot tehokäyttöön

Hallinnon avoimuus ja läpinäkyvyys lisääntyy

Ennustettavuus ja vertailtavuus paranevat, paremmat analyysit

Ajantasaiset raportointinäkymät päätöksentekijöille

Tietoja voidaan yhdistellä uudella tavalla

Moniulotteisemmat analyysit ja raportit

Analyysitoiminta tehostuu ja nopeutuu

Työkaluja oman organisaation kehittämiseen
→ oma tieto vs. muut organisaatiot

Vähemmän aikaa ja resursseja tietojen keräämiseen

Päällekkäisen tietotuotannon karsiminen

Yhtenäisempi tietoarkkitehtuuri, vertailtavammat tiedot

Lakiperusteet

- Palkeita ja Valtiokonttoria koskeviin lakeihin muutos 1.9.2020 alkaen
 - tehtäväksi analysointi- ja raportointipalveluiden tuottaminen
 - tiedonsaantioikeus valtion virastoja ja laitoksia koskeviin toiminnan ja talouden tietoihin
 - **tiedonsaantioikeus sisältää myös henkilötietoja**
 - **koskee myös salassa pidettäviä tietoja** (ei turvaluokiteltuja)

Palkeet
tuottaa lakisääteisiä
analysointi- ja
raportointipalveluita
asiakkailleen, kuten
virastoille ja laitoksille.

Valtiokonttori
tuottaa lakisääteisiä
analysointi- ja
raportointipalveluita
valtioneuvostolle.

Lakiperusteet

Laki Valtiokonttorista 2c§: ”Valtiokonttorilla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun tehtävän hoitamiseksi välttämättömät valtionhallinnon toimintaa ja taloutta koskevat tiedot viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaan toimivaltaiselta viranomaiselta sellaisista Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen, Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen, Digi- ja väestötietoviraston, Senaatti-kiinteistöjen, Hansel Oy:n ja Haus kehittämiskeskus Oy:n (yhteinen palveluntuottaja) rekistereistä, joissa on valtion virastoja ja laitoksia koskevia toiminnan suunnittelun ja seurannan, talous- ja henkilöstöhallinnon, yhteisen perustietotekniikan, hankintojen hallinnan, toimitilahallinnan, keskitettyjen koulutuspalvelujen, hanke- ja projektihallinnan ja organisaatorakenteen tietoja. Valtiokonttori, yhteinen palveluntuottaja ja tiedot luovuttava viranomainen määrittävät yhteistyössä analysointi- ja raportointipalveluja varten luovutettavat tiedot. **Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 2, 5 ja 7–11 kohdan mukaisia tietoja ei kuitenkaan luovuteta.**

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 9 artiklassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja ei luovuteta. Tieto sairaudesta, ammattitaidista tai työtapaturmasta aiheutuneen poissaolon kestosta voidaan kuitenkin luovuttaa. Tietoja käsiteltäessä on noudatettava asianmukaisia suojatoimia. Tiedot on pseudonymisoitava ennen niiden siirtämistä analysoitavaksi. Julkaistavat tulokset on anonymisoitava tai aggregoitava siten, että yksittäistä henkilöä ei tiedoista voi tunnistaa.

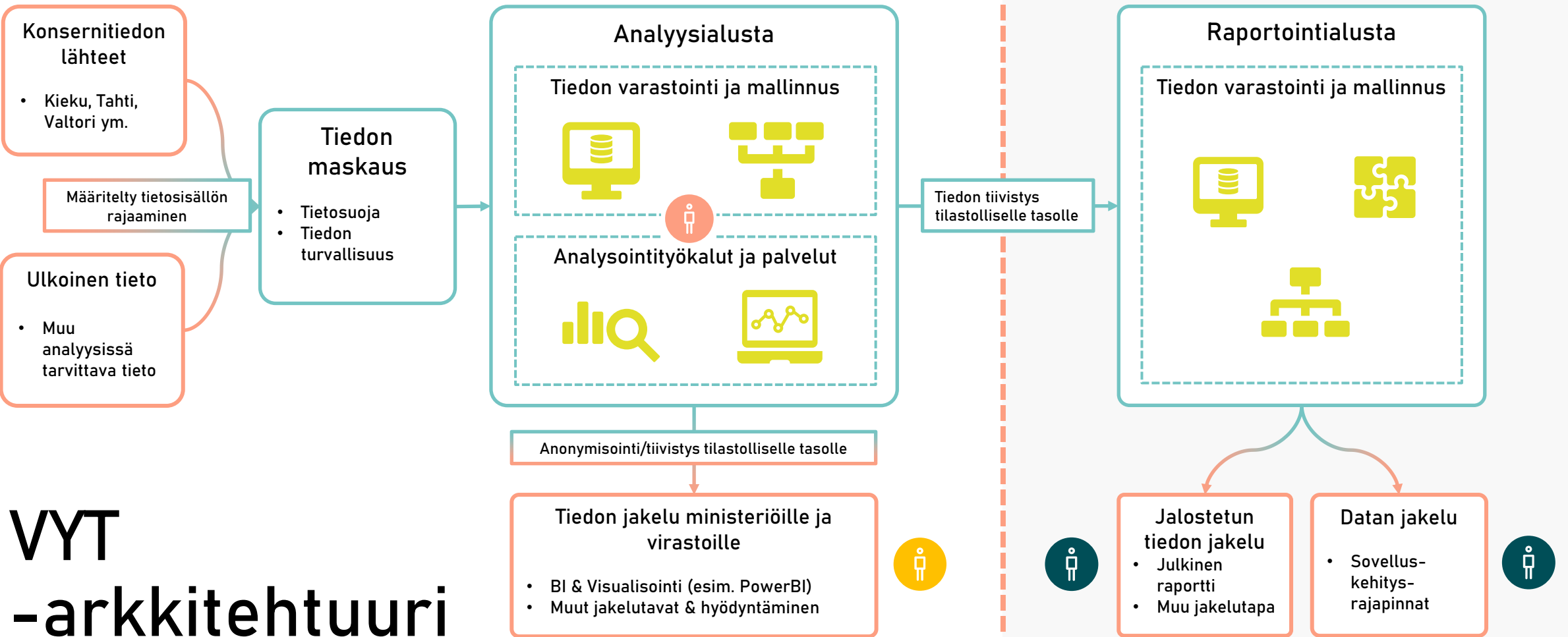
Valtiokonttori on rekisterinpitäjä niiden tietojen osalta, jotka se on saanut 1 momentin nojalla.”

Tietojohtamisen kokonaiskuva

Valtion yhteiset tiedot (ns. konsernitiedot): Valtion omaa toimintaa koskevat tiedot (eivät sisällä yritysten tai kansalaisten tietoja)

Keskitettyjen konsernipalveluiden tuottajat
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeet
Valtion ICT-palvelukeskus Valtori
Hansel Oy
Senaatti-kiinteistöt liikelaitos
Digi- ja väestötietovirasto
Valtiovarainministeriö
Valtiokonttori
HAUS Oy

VYT -arkkitehtuuri

Valtiokonttorin ja Palkeiden analytytikot

Toimeksiannon tehnyt virkamies/virasto

Ulkoiset tiedon hyödyntäjät

— Alustaan kytkeytyvät toiminnot
— Alusta

Tiedon hyödyntäminen VYT-alustalta

- Tietoja hyödynnetään vain valtionhallinnon sisäiseen käyttöön tarkoitetuissa analyyseissä ja raporteissa
- Tietoja ei julkaista (esim. tutkihallintoa.fi), ellei erikseen niin sovita ja tiedosta muodosteta erillisillä säännöillä, kuten tietoja summaamalla julkista versiota

Valtiokonttorin analysointiprosessi:

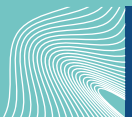
- Valtioneuvoston, ministeriön tai viraston toimeksianto, siitä sopiminen ja tutkimuskysymyksen muotoilu
- Analyysiin tarvittavan tiedon määrittely
- Tiedon käyttöönotto ja analyysin tekeminen
- Analyysin lopputuloksen luovutus toimeksiantajalle
 - Toimeksiantajan pyynnöstä voidaan punnita yhdessä tiedon omistajan kanssa, mikäli analyysin lopputulos voidaan julkaista
- Tulostietojen poistaminen

Menneet ja käynnissä olevat toimeksiannot

- VK/99992/05.01.02/2021
 - Toimeksiantajana Valtiovarainministeriö
 - Muodostettu Hankesalkkupalvelun tiedoista analyysiraportti ICT-kehityshankkeiden salkunhallintaa varten.
 - Toteutusmuotona ns. MVP (Minimum Viable Product), jolla mahdollistetaan hyötyjen ja mahdollisen jatkokehityksen arviointi interaktiivisen raporttinäkymän kautta.
 - Toteutus aloitettu lokakuussa 2021, MVP-raportti on parhaillaan käyttäjäarvioinnissa
- VK/111163/05.01.02/2021
 - Toimeksiantajana Ympäristöministeriö
 - Selvitetty Hankesalkkutietojen yhteensovittavuutta RYHTI-hankkeen hankeriippuvuuskartan kanssa. Analyysissä arvioitiin hankeriippuvuuskarttaan tunnistettujen hankkeiden löytyvyyttä Hankesalkkupalvelusta.
 - Tuotettu summätietoa hankeriippuvuuskartan ja Hankesalkun välillä täsmäävien hankkeiden kustannuksista
 - Toteutettu lokakuussa 2021

Valtion yhteisten tietojen arkkitehtuuri sekä osaamisen hallinnan tiedot osana valtion yhteisiä tietoja

Eteneminen jokaisen tietosisällön osalta

SUUNNITTELU

- tietosisällön määrittely, rajaukset
- arkkitehtuuri
- tietosuoja
- aikataulu

TIETOMALLI

Tietomallien kuvaaminen, läpikäynti tietosuojavastaavien kanssa, tietomallien julkaisu

VIRASTOJEN KOMMENTIT

Tietomallien esittely webinaareissa, virastojen kommentointi

MUUTOKSET

Virastojen kommenttien läpikäynti, mahdolliset muutokset

TEKNINEN TOTEUTUS

- tiedon poiminta
- liittymät
- tiedon maskaus / anonymisointi

TIETO KÄYTTÖÖN

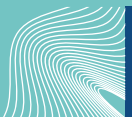
Tieto analyytikoiden käytettävissä tietotalustalla

Tietojen määrittely turvallisuukssektorin kanssa

3.5.2022

Palk^eet

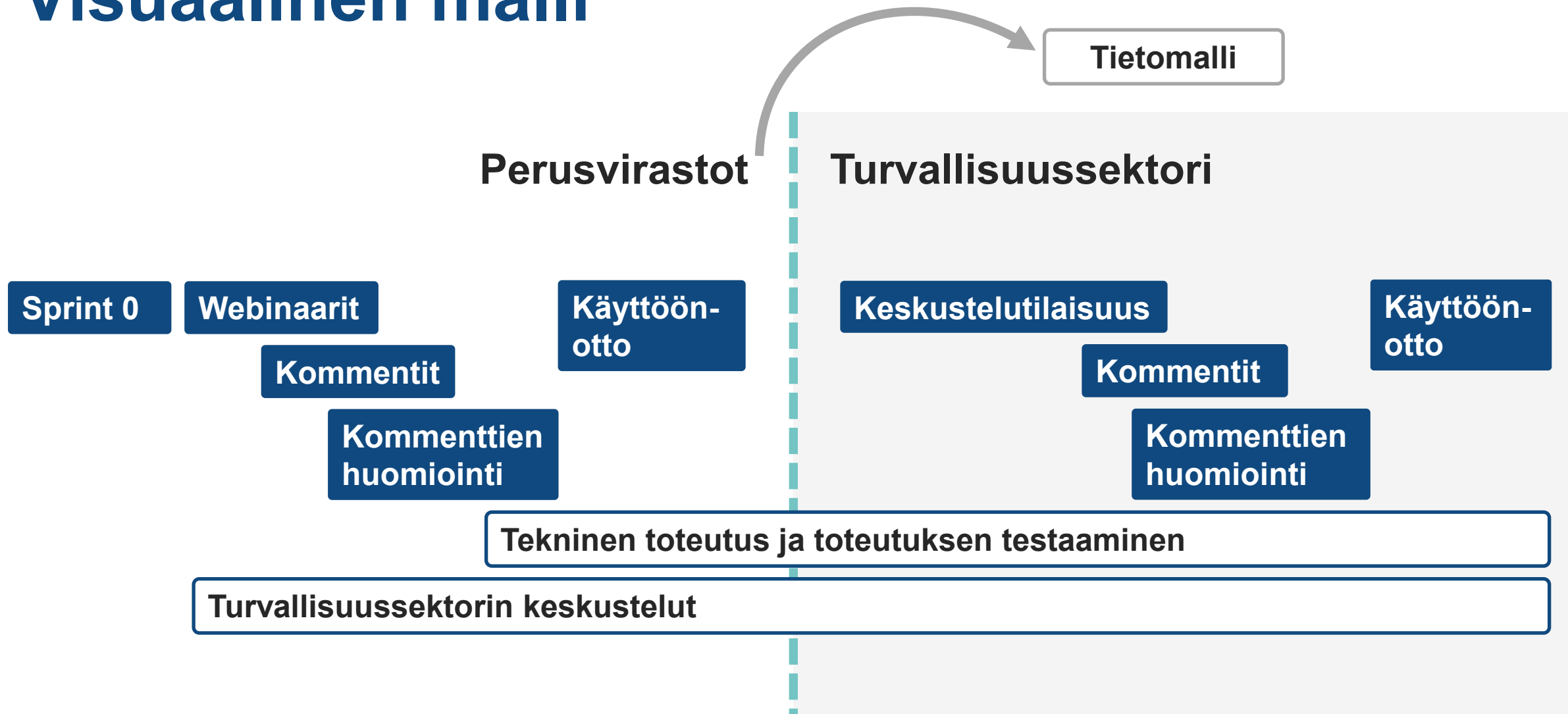

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Ehdotettu malli

- Järjestetään **keskustelutilaisuus**, missä
 - Valtiokonttori ja Palkeet esittelevät aiemmin määritellyn tietomallin ja siihen tehdyt rajaukset
 - Pyritään tunnistamaan kaikille yhteisiä huomioita ja pyrkiä löytämään sellainen tietokokonaisuus mikä sopisi suurimmalle osalle siten, että turvallisuussektorin tietomallista saataisiin mahdollisimman laaja tarjoten kattavan kuvan koko hallinnosta ja vertailtavuus hallinnonalojen välillä olisi mahdollista
 - Yksittäisiä rajoituksia voidaan tehdä, mutta rajausta merkittävästi kaventaa yleistä tietomallia
- Tilaisuuden jälkeen **virastoilta pyydetään vielä tarkemmat kommentit** alustavasta tietomallista
 - Valtiokonttori ja virastot tarkentavat tietomallia kommenttien perusteella
- Mahdollinen **uusi keskustelutilaisuus** ”lopullisesta” tietomallista
- Valtiokonttori lähettää **käyttöönottokirjeen** yhdessä sovitusta tietomallista

Visuaalinen malli

Hankesalkku-palvelun luovutettavat tiedot sekä tietojen rajauksen ja suojausten periaatteet

Termit

- **Pseudonymisointi**

- Valtion yhteisten tietojen yhteydessä pseudonymisoinnilla tarkoitetaan henkilötiedon korvaamista peitteellä, jolla henkilötietoja ei voida enää yhdistää tiettyyn henkilöön ilman lisätietoja. Peite muodostetaan käyttämällä salausalgoritmia, jolloin samalla henkilöllä on aina sama peite. Pseudonymisoidut tiedot ovat yhä henkilötietoja.

- **Anonymisointi**

- *”Anonymisointi tarkoittaa henkilötietojen käsittelyä niin, että henkilöä ei enää voida tunnistaa niistä. Tiedot voidaan esimerkiksi karkeistaa yleiselle tasolle (aggregoida) tai muuttaa tilastolliseen muotoon siten, etteivät yksittäistä henkilöä koskevat tiedot ole enää tunnistettavassa muodossa.”* -[Tietosuojavaltuutettu](#)

- **Maskaus**

- Kaikki tiedonhallinnalliset riskien minimointikeinot, joita valtion yhteisten tietojen -projektissa käytetään

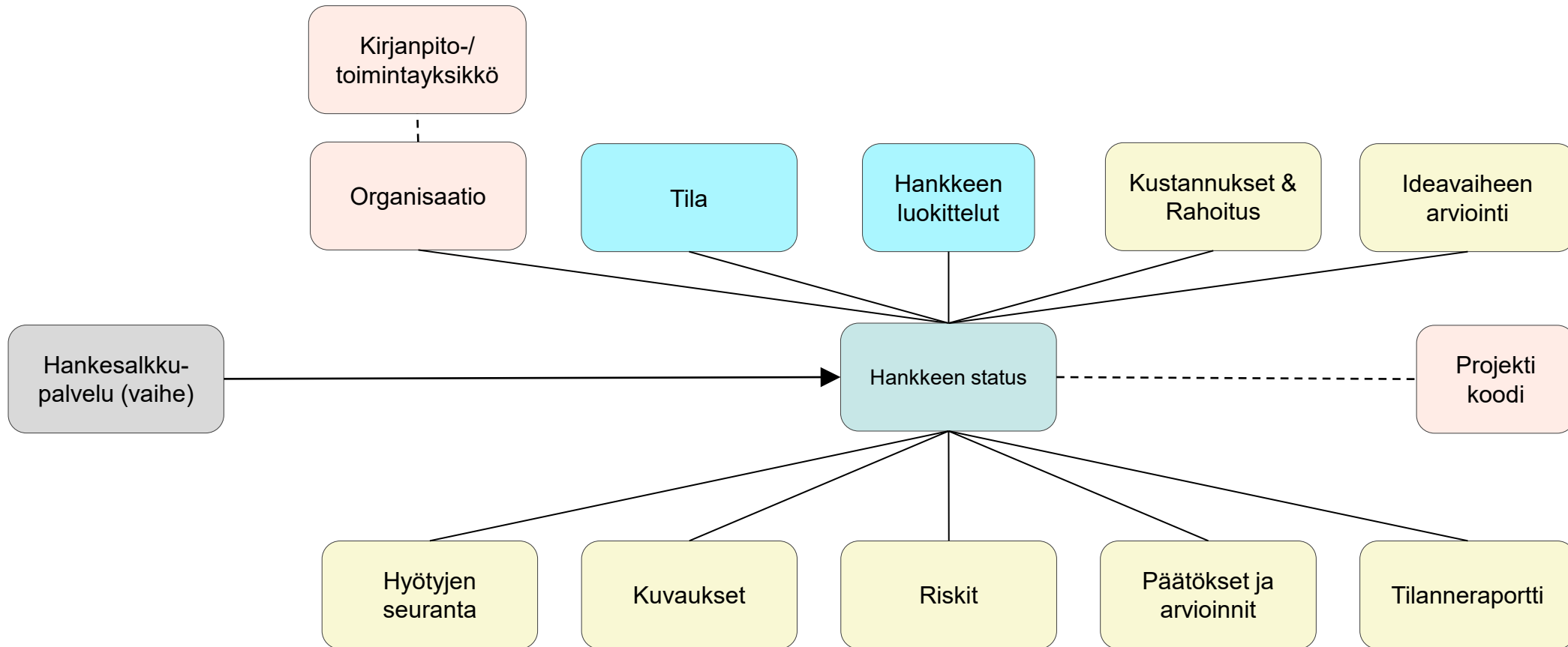
Periaatteet henkilötietojen käsittelylle 1/2

- Tiedoista suojataan kaikki henkilötiedot ennen tiedon vientiä analyysialustalle.
- Tiedon siirron määrittelyn yhteydessä tunnistetaan kaikki kentät, jotka sisältävät tai saattavat sisältää henkilötietoja. Nämä tiedot suojataan mm. pseudonymisoinnilla.
 - Pseudonymisointi vaikeuttaa henkilön tunnistettavuutta, mutta se on edelleen mahdollista useiden eri tietojen kombinaatioissa.
 - Tietojen summausta ja muita käsittelyn keinoja toteutetaan riskiarvioinnin perusteella.
 - Analysointiprosessin lopputuloksista tieto käsitellään siten, ettei yksittäistä henkilöä voida tunnistaa.
- Tietosuojaseloste on julkaistu Valtiokonttorin sivuilla, [tietosuojaseloste, analysointi- ja raportointipalvelu](#)

Periaatteet henkilötietojen käsittelylle 2/2

- Rekisteröityjä informoidaan tietojen käytöstä Kieku-portaalin kautta. Lisäksi asiasta tiedotetaan Valtiokonttorin ja Palkeiden viestintäkanavissa.
- Tekninen ympäristömme on vahvistettu teknisillä suojakeinoilla, kuten palomureilla ja tiedon maskaustoimenpiteillä. Tiedot on suojattu asiattomalta katselulta, muuttamiselta ja hävittämiseltä. Suojaus perustuu käyttäjäoikeuksien hallintaan (mm. henkilökohtaiset käyttäjätunnukset ja käyttöoikeuksien rajaus) ja lokitietojen hyödyntämiseen. Analyysialustalla tietoa käsittelevät vain Valtiokonttorin ja Palkeiden nimeämät analyytikot.
- Valtiokonttorin ja Palkeiden kirje virastoille 22.6.2021.
 - Informointi henkilötietojen käsittelystä (VK/1472/00.01.01/2019)

Hankesalkku-palveluun liittyvät tiedot sisältävät hankkeiden statukseen liittyvät tietokokonaisuudet mm. vaihe- ja tila-tiedot sekä hankkeiden perustiedot ja erilaiset luokittelutiedot

Selitteet

👉 = Valtiotasoinen seurantakohde
👉 = Hankesalkun seurantakohde

👉 = Tapahtumatiedot
👉 = Hankkeeseen liittyvä tietokokonaisuus

Tietojen raja

- Ensimmäisestä vaiheesta rajattiin pois turvallisuussektorin, eduskunnan alaisten virastojen sekä rahastojen tiedot. Nämä tiedot rajattiin hankkeen organisaation perusteella.
- Hankesalkku-palvelussa olevat liitetiedostot on rajattu siirron ulkopuolelle.
- Tiedot haetaan toimeksiannon edellyttämällä syklillä Hankesalkku-palvelun ohjelmointirajapinnasta. Tiedon rajaukset tehdään maskauspalvelussa.

Tunnistetut henkilötiedot

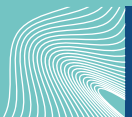
- Henkilötietoa sisältäviksi kentiksi on tunnistettu:
 - Hanke- tai Projektipäällikkö, Omistaja, Osallistujat, Vastuuhenkilöt, Projektin luoja, Katselijat, Päivittäjät, Raportoijat sekä Toimittajat
 - Näiden kenttien osalta hyödyntämispotentiaali on vähäinen, joten nämä kentät poistetaan alustalla.
- Myös avoimet kentät saattavat sisältää henkilötietoa, jotka suojataan tarvittaessa.
 - Toivotaan virastoilta kommentteja

Tietomallin ja rajausten kommentointi

3.5.2022

Palk^eet

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Luovutettavat tietosisällöt kommentoitavana Tutkihallintoa.fi-sivustolla

Voit tarkastella tietoalustalle luovutettavia tietosisältöjä Tutkihallintoa.fi-sivustolla julkaistavan Power BI-navigaattorin avulla osoitteessa

tutkihallintoa.fi/valtion-yhteisten-tietoalueiden-tietosisallot/

**Kommentit ja kysymykset →
tietojohdaminen@valtiokonttori.fi**

- Matka- ja kuluhallinta (pdf), ks. webinaaritalenne (kommentointiaika päättyy 26.11.2021)
- Puhepalvelu ja videoneuvottelupalvelu (pdf), ks. webinaaritalenne, (kommentointiaika päättyy 7.1.2022)
- Tulossa: Yhteishankinnat (kommentointiaika päättyy 4.2.2022)

Tutustu: [Yhteenvedo virastoilta saapuneista kommentaista >](#)

PowerBI-navigaattori tietoalueiden tarkasteluun:

Lakiperuste ja tietoalueet	Seuranta-kohteet	Talouden seuranta	Tilahallinta	Työaika	Hankesalkku	Henkilöstö	Hankinta-ilmoitukset	Työ-tyytyväisyys	Matka- ja kuluhallinta	Yhteishankinnat	Tietoliikennepalvelut
Tietoliikennepalveluiden Elisa Puhedatan ja videoneuvottelupalvelun tiedot on määritelty yhdessä Valtorin kanssa.											
Tämä navigaattorin osa havainnollistaa tietoalueen tietosisältöjä.											
Suurin osa tiedoista on toiminnan suunnittelua ja seurantaa tukevia ei-numeerisia tietoja (ks. "Merkkijono").											
HUOM! Navigointi tapahtuu tekemällä valintoja klikkaamalla valintakohteiden edessä olevia ruutuja.											
Tietoalueet			Tietoalueen tiedot			Tietoalueen tietojen sisältöjä					
☐ Puhepalvelu ☐ Videoneuvottelupalvelu			☐ Alkuperäinen kustannuspaikka ☐ Asiakas nimi ☐ AsiakasSAP1 ☐ Data, kilotavut ☐ Device model ☐ Hinnasto ☐ Kktiivinen ☐ Kulutyyppi ☐ Kustannuspaikka ☐ Kuukausi ☐ Laitteiden kappalemäärä ☐ Laskutus ☐ Liitin video hinnat ☐ Liittymien kappalemäärä ☐ Liittymäpaketti ☐ Lisälaitte Valtorin tuki ☐ Lisälaitte Malli ☐ Lisälaitte valmistajan tuki ☐ Ostotyyppi ☐ Otsikko ☐ Palveluluettelo ☐ Seurantakoodi 1 ☐ Valtorin asiakasvirasto ☐ Valtorin tuki hinta/kk ☐ Video tarkistuscenttä ☐ Vuosi ☐ Yritys			Selite Datan kilotavut Hinnaston perustiedot Kieku seurantakohde, laskituksen peruste Kulutyyppi Kustannuspaikka Kuukausi Käyttäjän organisaatio Laitte aktiivinen, kyllä/ei Laitteen nimi Laskutettava organisaatio Laskituksen perustiedot Lisälaitteen / lisäpalveluun nimi tai kuvaus Lisälaitteeseen / lisäpalveluun liittyvä valmistajan tuki Lisälaitteeseen / lisäpalveluun liittyvä Valtorin tuki Ostotyyppi Palveluhinta laitteesta Puhepaketin nimi, Valtori SAP asiakasnimi SAP tilinumero Tunniste Valtorin palveluluettelo Valtorin tukimaksu Viraston nimi Vuosi					
Tietotyyppien jakautuminen			Tietoalueiden erilliset tiedot								
☐ Merkkijono ☐ Numeerinen			27								

AVAA RAPORTTI KOKO RUUDUN NÄKYMÄÄN

Seuraavat askeleet

- Kutsu virastoille 30.3.2022
- Hankesalkun tietomallin esittelytilaisuus 4.5.2022
- Tietomallin kommentointiaika **4.5.-3.6.**
- Hankesalkun tietoja koskeva käyttöönottokirje pyritään lähettämään ennen juhannusta